

FITXA DEL PROJECTE DE VOLUNTARIAT

Nom del projecte

Cuidem l'ecosistema de les Ribes del Ter

Descripció del projecte

L'actual situació de crisi ambiental al planeta (canvi climàtic, destrucció d'hàbitats, pèrdua de biodiversitat, etc.)

està generant conseqüències molt greus als ecosistemes que sostenen la vida a la Terra.

I les espècies exòtiques invasores (EEI), tant animals com plantes, són una de les principals causes de pèrdua de la biodiversitat. Malgrat que les Ribes del Ter acullen alguns boscos de ribera en bon estat de conservació, són moltes les espècies de plantes invasores que han colonitzat aquest espai protegit: canya (*Arundo donax*), raim de moro (*Phytolacca americana*), robínia o falsa acàcia (*Robinia pseudoacacia*), Nyàmera (*Helianthus tuberosus*), i un llarg etcètera.

I els residus també representen un dels problemes ambientals més importants: contaminen, provoquen pèrdua de biodiversitat, acceleren el canvi climàtic i la seva gestió comporta un consum elevat de recursos i genera una gran despesa econòmica.

Per tot això, aquest projecte de voluntariat ambiental es centra en aquestes accions:

- Eliminació de plantes invasores als boscos de les Ribes del Ter (Cellera de Ter). Es realitza manualment (només es precisa guants i sacs), i no és necessari l'ús d'eines motoritzades. Complementarem aquesta activitat amb una breu explicació sobre els impactes que generen aquestes espècies invasores als ecosistemes, com afecten a la fauna i flora natives, i quines són les principals causes d'aquesta arribada d'espècies invasores a casa nostra (globalització).

- Recollida selectiva de residus als boscos de les Ribes del Ter. Es realitza manualment, només es precisa guants i sacs. Es comentaran els efectes gravíssims que comporta l'acumulació de residus en espais naturals (locals i globals), i quines són les principals causes d'aquesta generació desmesurada de residus.

A banda d'aquestes accions, complementarem la jornada amb una visita guiada per conèixer els valors naturals (fauna i flora) i paisatgístics de les Ribes del Ter. Mitjançant unes fitxes i material òptic es convidarà als participants a identificar les espècies que anem observant.

Responsable del projecte i contacte

Raúl Bastida Vives (botaurusbito@yahoo.es, +34 639 15 07 57)

Associació El Meandre (info@elmeandre.cat; +34 621 26 89 44)

Tasques que desenvoluparà el voluntariat

Eliminació de plantes invasores. Recollida selectiva de residus. Fer un llistat de les espècies retirades (opcional).

A qui s'adreça

A qualsevol persona interessada.

On es desenvolupa

Parc de les Ribes del Ter (la Cellera de Ter)

41°58'09.0"N

2°37'37.3"E

Periodicitat i horari

Idealment, 2-4 cops a l'any.

Perfil de les persones voluntàries

Edat: -

Formació / coneixements previs: -

Experiència prèvia: -

Característiques personals: -

Nº de voluntaris/es

No hi ha un mínim, però el voluntariat es fa més amè si es treballa en grupets de 5-10 persones.

Formació que ofereix l'entitat

Formació teòrica sobre la importància dels impactes ambientals que generen les espècies invasores.

I formació pràctica sobre com reconèixer les espècies a eliminar, i consells sobre com extreure-les adequadament.

Informació adicional per estimular la inscripció dels voluntaris.

L'espai de les Riberes del Baix Ter va ser inclòs a la Xarxa Natura 2000 com a Lloc d'importància Comunitaria (LIC) d'acord amb la Directiva 92/43/CEE. L'espai comprèn la part baixa del riu Ter, entre el Pasteral i la seva desembocadura a la Mediterrània. A la comarca de la Selva discorre pels municipis de Sant Julià del Llor i Bonmatí, la Cellera de Ter, Amer i Anglès.

La seva inclusió a la Xarxa Natura 2000 com a LIC respon a la presència de vegetació submergida o parcialment flotant (Ranunculion fluitantis i Callitriche-Batrachion) i d'hàbitats propis d'ambients de ribera com alberedes, salzedes i altres boscos de ribera, herbassars nitròfils (Chenopodion rubri i Bidention) i gespes nitròfiles (Paspalo-Agrostidion).

Pel que fa a la fauna, destaquen alguns invertebrats com la graellsia (*Graellsia isabelae*) i l'escanyapolls (*Lucanus cervus*); la tortuga d'estany (*Emys orbicularis*), entre els rèptils; el turó europeu (*Mustela putorius*), la llúdriga (*Lutra lutra*), el ratpenat de bosc (*Barbastella barbastellus*) i el ratpenat de cova (*Miniopterus schreibersii*), pel que fa als mamífers.

Entre la vegetació interessant destaca la presència de salzedes amb sarga (*Saponario-salicetum purpureae*), que ocupa una notable extensió, sobretot als indrets inundats amb més freqüència. A part de la sarga hi viuen altres comunitats vegetals propies dels boscos de ribera, com ara com el salze blanc (*Salix alba*), el freixe de fulla petita (*Fraxinus angustifolia*), l'om (*Ulmus minor*), l'àlber (*Populus alba*), el pollancre (*Populus nigra*), el vern (*Alnus glutinosa*), el saüc (*Sambucus nigra*), el canyís (*Phragmites australis*) i la balca (*Typha latifolia*).

Els boscos de ribera són ecosistemes molt rics en aliments, amb abundància de fruits i d'invertebrats. Malgrat que acostumen a ser d'extensió reduïda, presenten diferents estrats i bandes de vegetació i, a més, tenen l'aigua ben a la vora. Tot això els converteix en petits oasis, sovint enmig de zones fortament transformades, fonamentals per a molts animals, especialment per a les aus. De fet, els boscos de ribera són un dels hàbitats amb una major diversitat d'aus a tot Europa i les densitats poden arribar a ser de 50 ocells per hectàrea. S'hi poden trobar espècies de vertebrats típiques de les zones humides i dels ecosistemes fluvials, i també d'altres, no especialment lligades a la presència d'aigua, que hi van a buscar menjar i/o refugi. Per tant, constitueix una important àrea de refugi i de nidificació per una gran varietat d'aus, amfibis, rèptils, peixos i mamífers.

A les Riberes del Baix Ter trobem espècies protegides d'ardèids com ara el martinet de nit (*Nycticorax nycticorax*) i el martinet blanc (*Egretta garzeta*). També destaca la presència de blauet (*Alcedo atthis*), merla d'aigua (*Cinclus cinclus*) i de totes les espècies de picots que habiten a Catalunya, inclòs el picot negre (*Dryocopus martius*). Durant les migracions, algunes espècies com l'àguila pescadora (*Pandion haliaetus*) i l'agró blanc (*Casmerodius albus*) utilitzen el riu per alimentar-se i descansar.

Cal remarcar que els boscos de ribera en bon estat de conservació realitzen una important funció ecològica i paisatgística. Així que, la seva conservació ha de ser una prioritat.

Bibliografia per ampliar la informació:

- <https://www.diba.cat/documents/471041/108145142/Guia+esp%C3%A8cies+ex%C3%B2tiques+invasores/612b66cf-c09e-41a3-b733-8e28acfeb9da>
- <https://ichn-garrotxa.espais.iec.cat/files/2013/06/DGICHNinfplinv20130601.pdf>
- <https://www.miteco.gob.es/es/biodiversidad/temas/conservacion-de-especies/especies-exoticas-invasoras/ce-eei-catalogo.html>